

Sjövettsdiplomet

VIKTIGT ATT VETA PÅ SJÖN

SJÖFARTSVERKET
Sjösäkerhetsrådet

Sjövetts Diplom

tilldelat

Som har bidragit till ökad
sjösäkerhet genom, att vid prov
visat sig kunna:
simma, hantera en mindre båt
eller en kanot på rätt sätt,
slå och använda råbandsknop,
dubbelt halvslag, skotstek och
pålstek, känna till och tillämpa
de viktigaste väjningsreglerna på
sjön, de tio sjövettsreglerna,
tjugo vanliga sjötermer, att upp-
träda på rätt sätt i skog och
mark.

SJÖFARTSVERKET
Sjösäkerhetsrådet

Sjötrafikdirektör

Kursledare

För att få sjövettsdiplomet ska du...

- ... kunna simma minst 25 meter
- ... kunna hantera en mindre båt
- ... kunna slå och rätt använda knopar
- ... känna till de 10 sjövettsreglerna
- ... känna till de viktigaste väjningsreglerna på sjön
- ... kunna 20 vanliga sjötermer
- ... känna till hur man bär sig åt i naturen och något om allemansrätt

Använd flytväst

Välj rätt väst

Vilken västtyp du ska använda beror på i vilket sammanhang du ska använda den och på din simkunnighet och vattenvana.

Flytplagg 50N*

Detta är den vanliga seglar-, kanot- och fiskevästen.

Den ska bara användas av simkunniga personer och då man vet att hjälp finns nära till hands. Den får därför ej säljas i storlekar för barn under 30 kg.

Räddningsväst 100N

En bra räddningsväst ska ha krage och huvuddelen av flytkraften fram. Den vänder en medvetslös person i vattnet till ryggläge, med mun och näsa över vattnet. Syftet är att skapa och säkerställa fria luftvägar.

Västen ska ha ordentliga reflexer och visselpipa, vara orange eller starkt gulröd och helst vara försedd med en lyftögla.

Barn i båt och barn som leker på bryggor och stränder ska självklart ha räddningsväst på sig. Lämna aldrig barnen utan tillsyn – en flytväst är ingen barnvakt!

Räddningsväst 150N

Den här västtypen förekommer normalt sett endast i uppblåsbar modell – både hel- och halvautomatisk med gaspatron.

I kraven ingår, förutom reflexer och visselpipa, att västen är utrustad med en lyftögla – stark nog att klara lyftet av en människa nedtyngd av blöta kläder.

Räddningsväst.

*N i typbenämningen står för Newton som anger bärförmågan hos en flytväst. Tio Newton motsvarar ungefär ett kilos bärighet.

Måla bilden och fyll i ord

Det finns två typer av flytvästar att välja mellan. Dels den säkra _____ och dels den

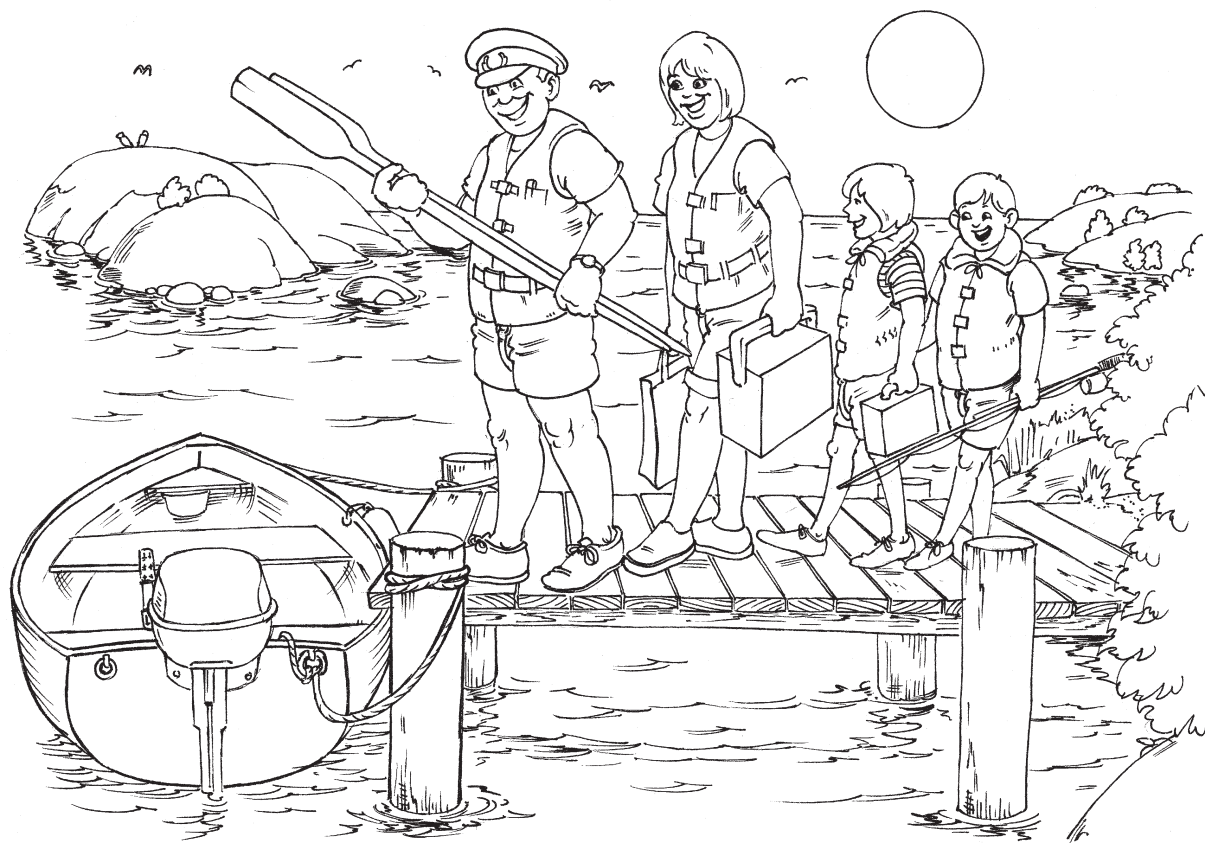
smidiga _____. Räddningsvästen ska hålla en person flytande i _____

och då ska mun och näsa befinna sig över _____. Räddningsvästen är till för alla: i

_____, på _____ och vid _____.

Vuxna simkunniga kan dock använda flytplagg. Barn ska alltid ha sällskap av _____,

när de vistas vid vatten – räddningsvästen är ingen barnvakt!

Säkerhetsutrustning

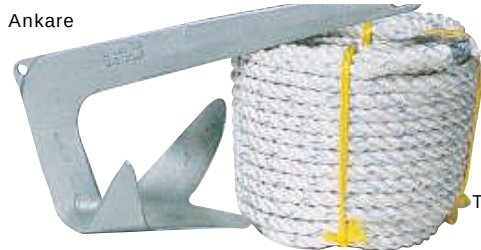
Lämplig säkerhetsutrustning för den mindre båten

Kikare

Räddningsväst

Ankare

Tågvirke

Åror/paddel

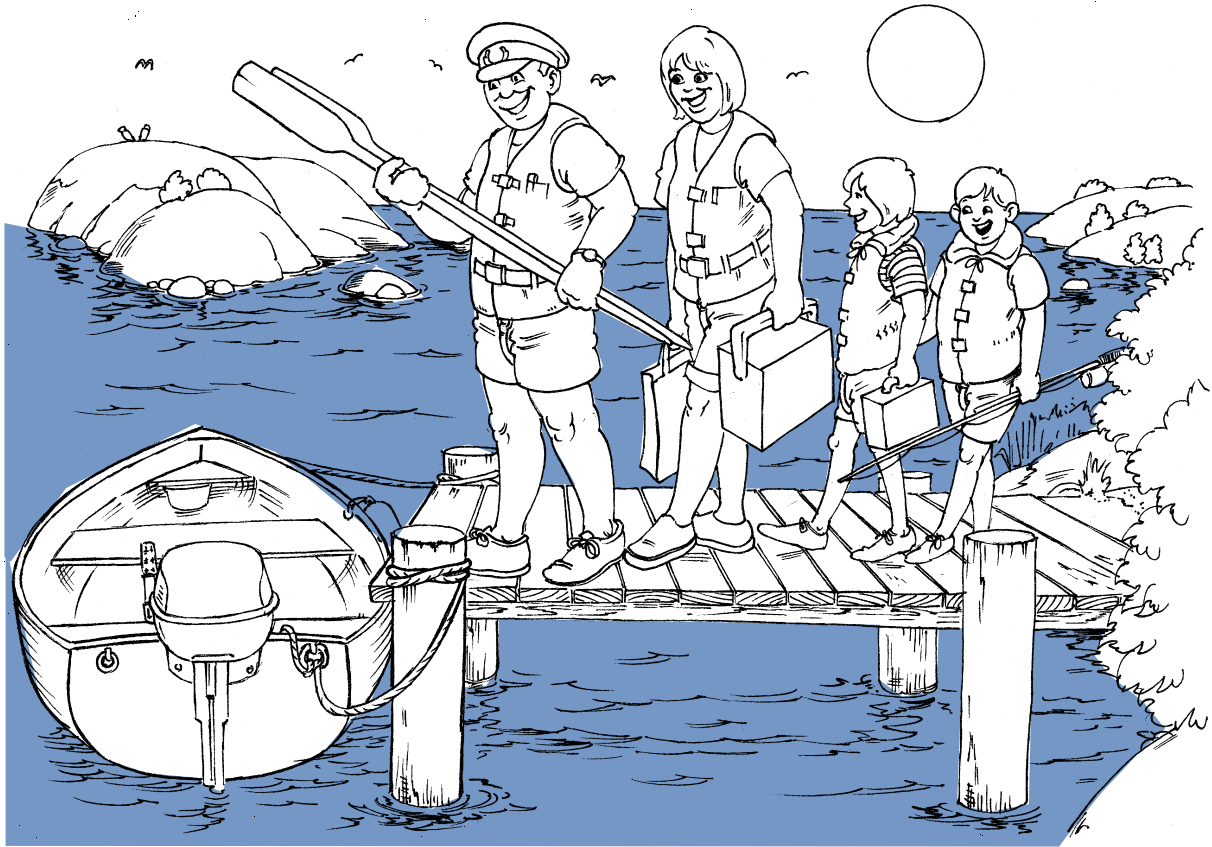

Öskar/pyts

Ficklampa

Båtshake

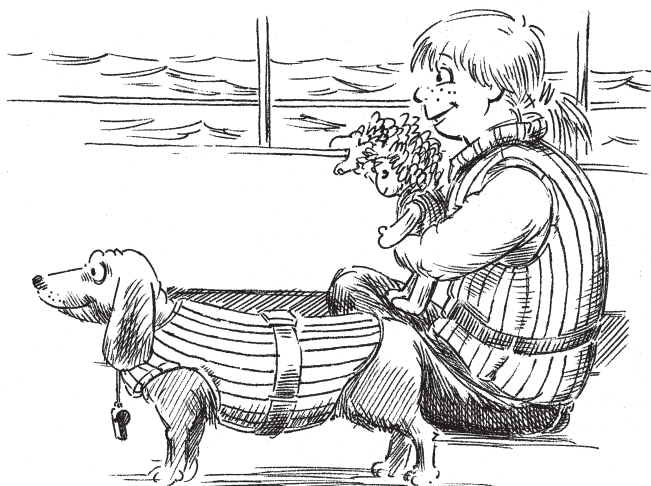
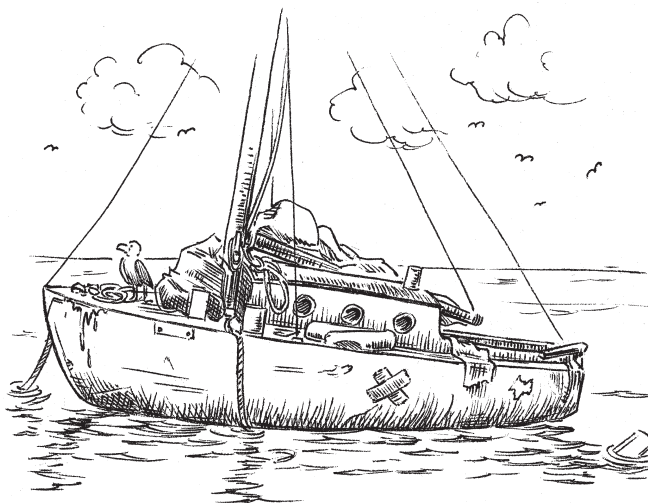

Skriv upp några saker som familjen bör tänka på innan de lägger loss från bryggan.

Följ de 10 sjövettsreglerna!

1.

Se till att båten är sjöduglig och att god ordning råder ombord!

2.

Ha alltid nödvändig säkerhetsutrustning med ombord! Kom ihåg: flytväst åt alla ombord. Och den ska vara på!

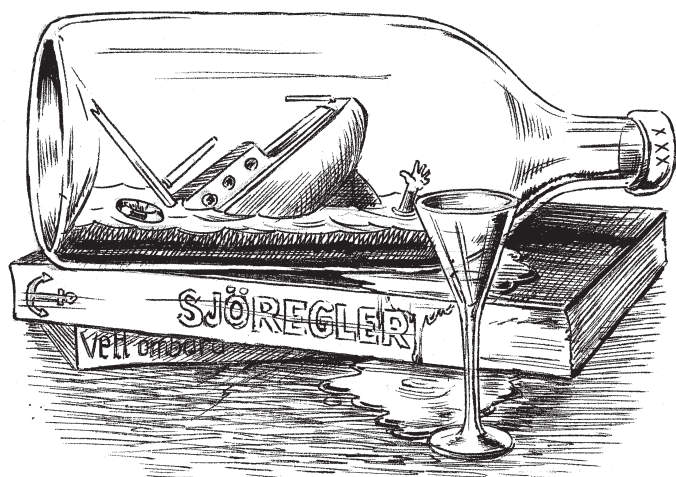
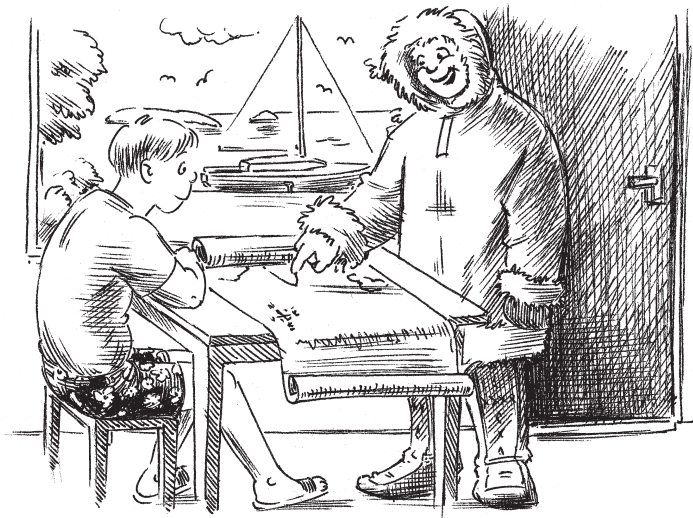
3.

Ge dig inte ut på större vatten än båten är lämpad för!

4.

Tala alltid om ditt färdmål och studera noga färdvägen. Om du ändrar färdmål, meddela hem!

5.

Det är din plikt att känna till de regler som gäller på sjön. Alkohol och båtliv hör inte ihop.

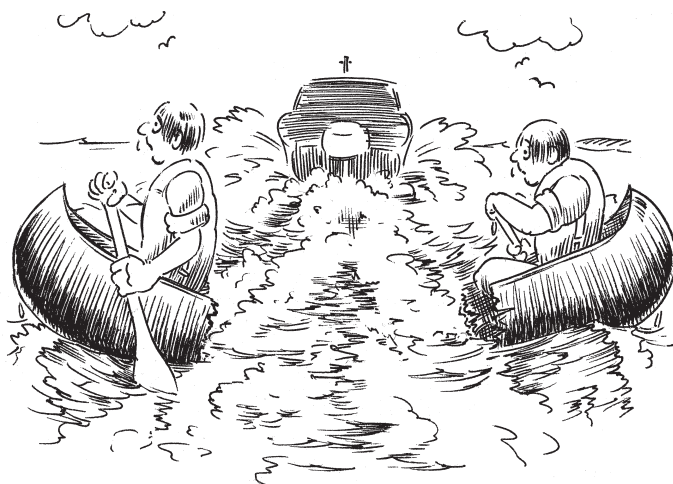
6.

Överlasta inte båten, och sitt i båten!

7.

Håll alltid god utkik!
Var försiktig med farten!

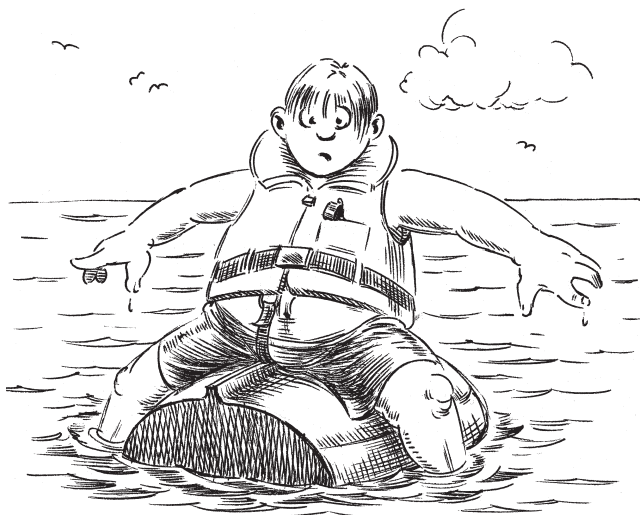

8.

Lyssna på väderleksutsikterna. Är
de dåliga, stanna hemma – är du
redan till sjöss, sök lä eller närmas-
te hamn!

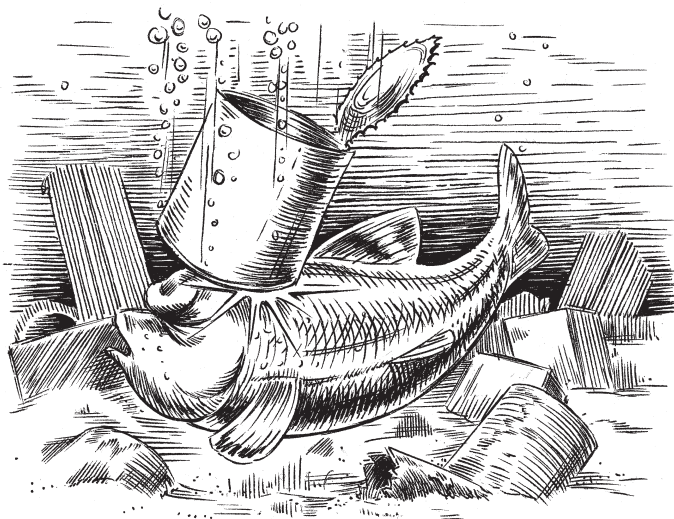
9.

Om båten kantrar men flyter, stan-
na kvar vid den! Du är säkrare där
än om du simmar mot land.

10.

Skräpa inte ner, varken på land eller i vattnet. Tag med skräpet hem eller lämna det vid uppsamlingsplats.

Händelse

Vilken regel?

Ringa hem och tala om var du är.

Överskatta inte din simkunnighet.

Öskar, paddel och flytväst.

Segla optimistjolle till Finland.

Ej för många i båten.

Allting på sin plats ordentligt stuvat.

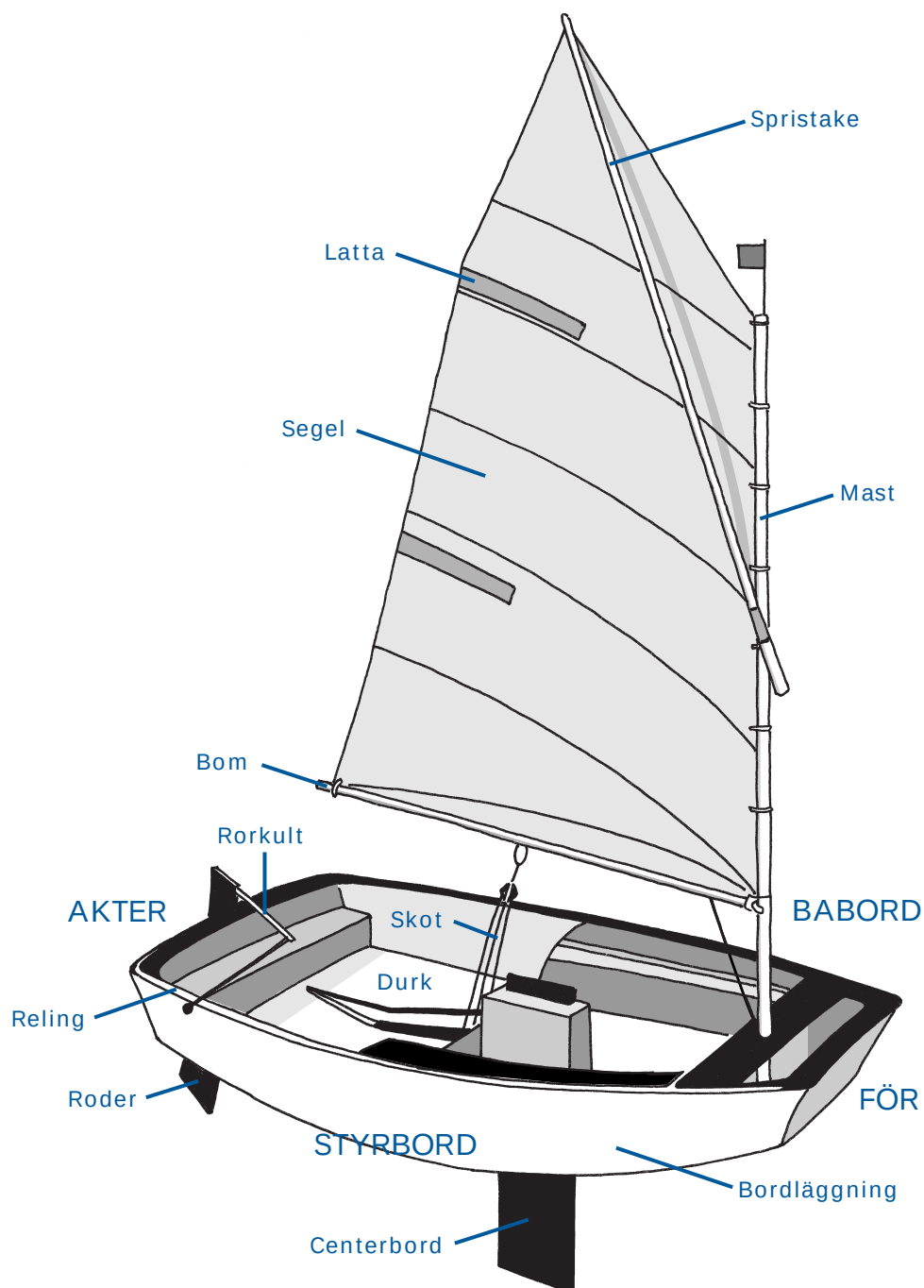
Stormvarning.

Högertrafik gäller på sjön.

Ta med skräpet hem.

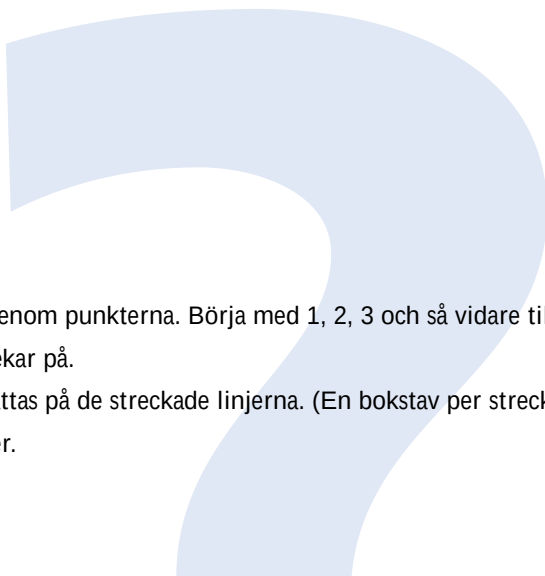
Köra sakta i båthamn.

Båtens delar

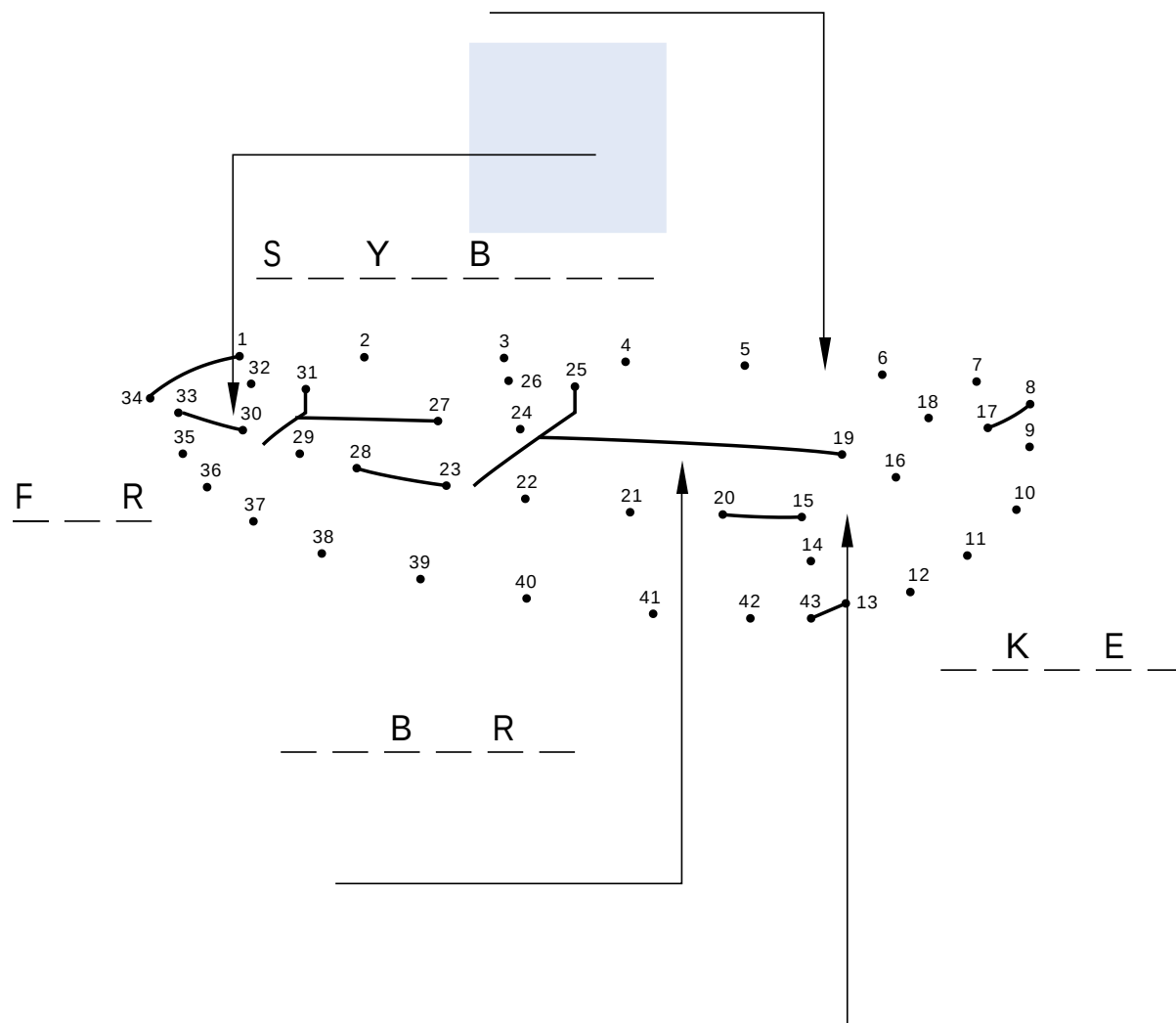
Båtar finns i alla modeller och storlekar – motorbåtar och segelbåtar, små jollar och stora båtar som hela familjen kan bo i under semestern.

Båten på bilden ovan är en optimistjolle, den är avsedd för barn och det är i en sådan här båt de flesta barn lär sig segla. Den är två meter lång, säker, stadig och lättseglad och den används ofta på seglarskolor.

Dra streck

1. Dra streck med pennan genom punkterna. Börja med 1, 2, 3 och så vidare till punkt 43.
2. Skriv på pilarna vad de pekar på.
3. Fyll i de bokstäver som fattas på de streckade linjerna. (En bokstav per streck.)
4. Måla bilden i valfria färger.

Du seglar för olika halsar

På sjön kallas höger för *styrbord* och vänster för *babord*. Seglar du med vinden in från styrbord heter det att du seglar för styrbords halsar.

Vid halv vind har du vinden rakt in från sidan.

Vindögat kallas det när vinden kommer rakt framifrån.

Bidevind

Båtriktningen mellan halv vind och vindögat kallas bidevind. Du seglar då med vinden snett framifrån och ska ha seglet hårt skotat.

Läns

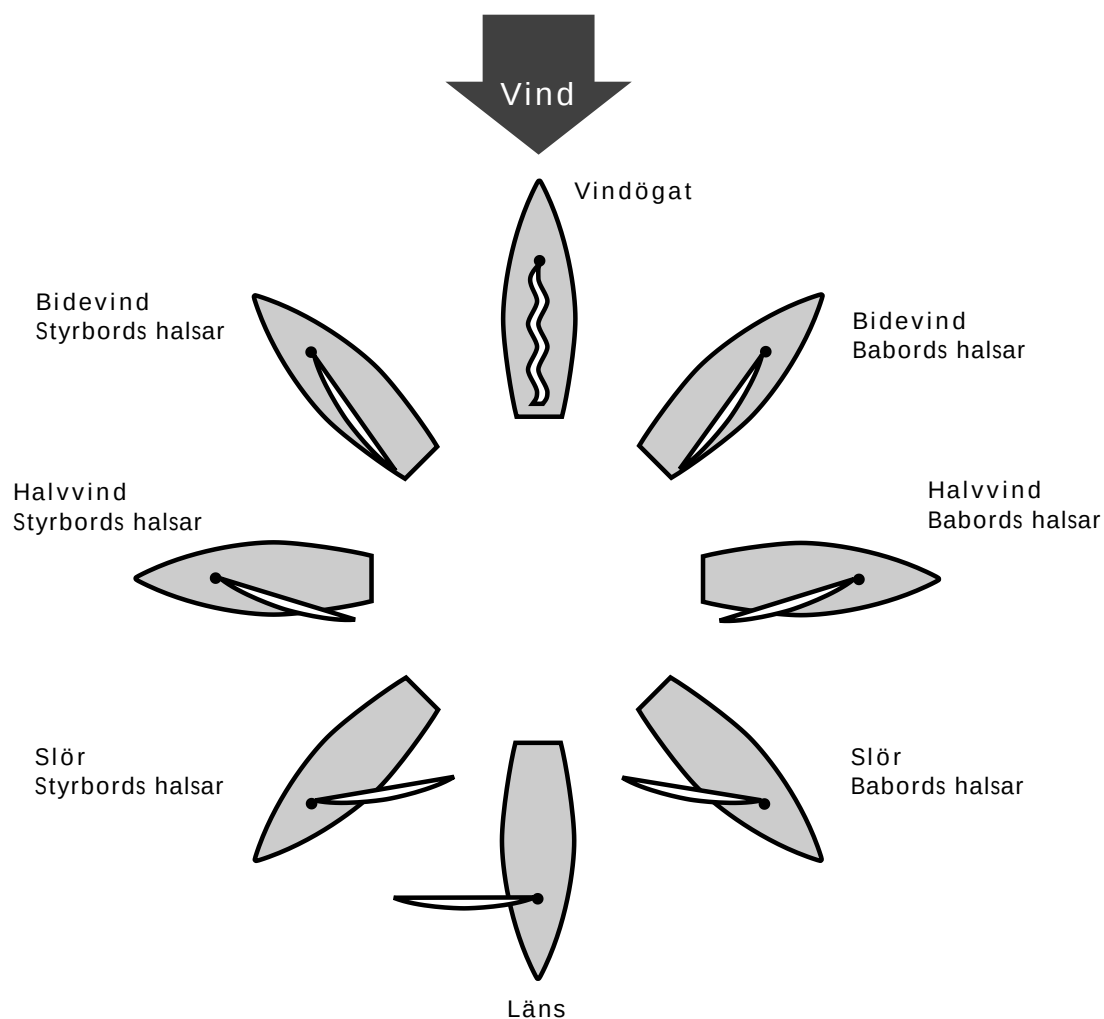
Du seglar med vinden rakt in akterifrån och har seglet i rät vinkel.

Slör

Segling med vinden snett in akterifrån. Båtriktningen mellan halv vind och läns kallas för slör.

Kryss

Zig-zag-segling mot vindriktningen. Eftersom det ju är omöjligt att segla rakt mot vinden, måste du segla snett framåt åt ena och sedan åt andra hållet. Detta kallas för att kryssa.

Lova

Gira (svänga) upp mot vinden.

Falla av

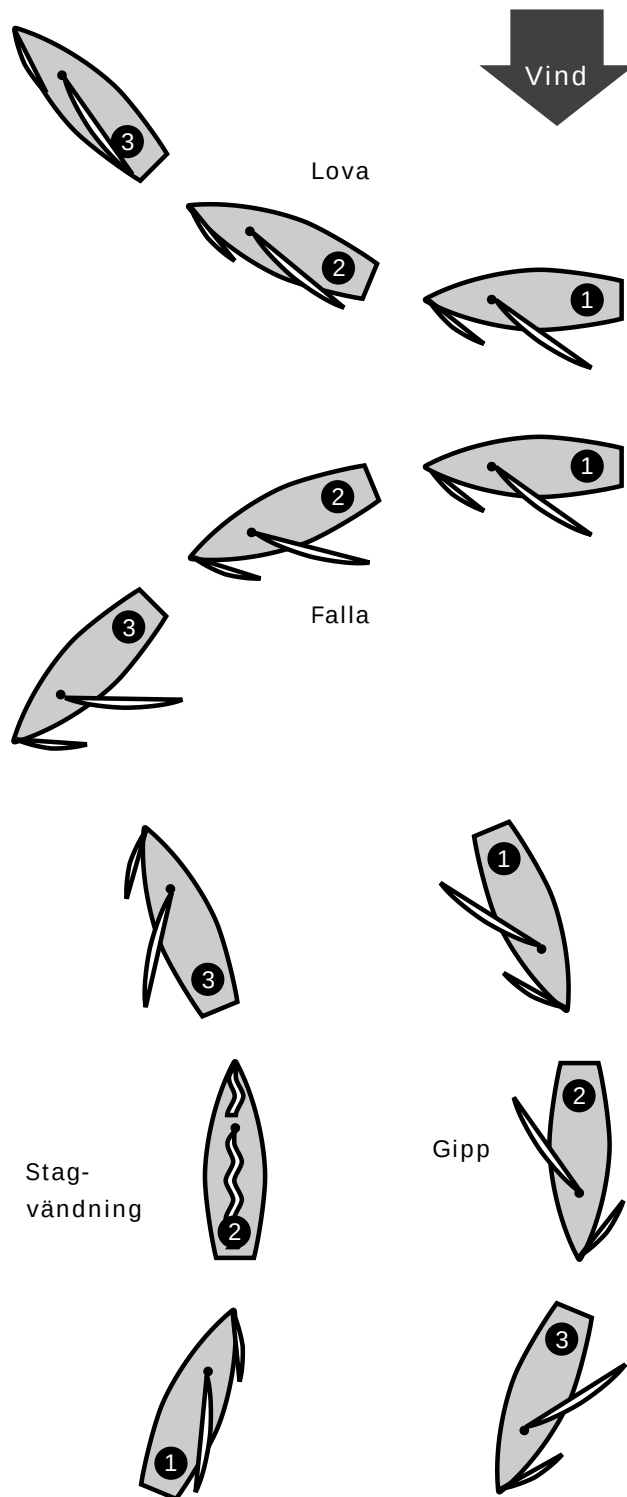
Gira (svänga) undan från vinden.

Stagvändning

Sväng igenom vinden

Gipp

Vändning med vinden akterifrån.

Sverige – ett båtland

Sverige har från Haparanda i norr till Svinesund i väster en kustremsa på ca 2.700 km. Räknar man alla vikar, uddar och öar blir strandremsan ca 8.000 km.

Sverige är ett av världens båttätaste länder.

Det finns över 1 miljon fritidsbåtar. Det betyder att nästan var sjätte svensk är ägare till en båt.

- 35% av dessa båtar är små, öppna och utrustade med en motor under 10 hk.
- 20% är öppna småbåtar utan motor, t ex eka, jolle, roddbåt, segeljolle, segelbräda och segelbåt utan övernattningsmöjlighet.
- 15% av alla båtar är övernattningsbara.

En övervägande del av båtbeståndet är motorbåtar och 800.000 båtar är utrustade med motor. I landet finns det ca 12.000 motorbåtar och segelbåtar som har en skrovlängd på över 10 meter.

Sjömärken

Tack vare pilen i sjökortet ser du lätt på vilken sida du ska ha gröna och röda prickar när du går i en farled. Under dagtid i god sikt använder man oftast prick-till-prick-navigering.

Vid byte av farled måste man dock vara extra uppmärksam – den nya farleden kan ha en annan huvudriktning för utmärkningen och man måste "byta" färg på prickarna. Det krävs att man är uppmärksam och noggrant följer med i sjökortet.

Babords- och styrbordsmärken

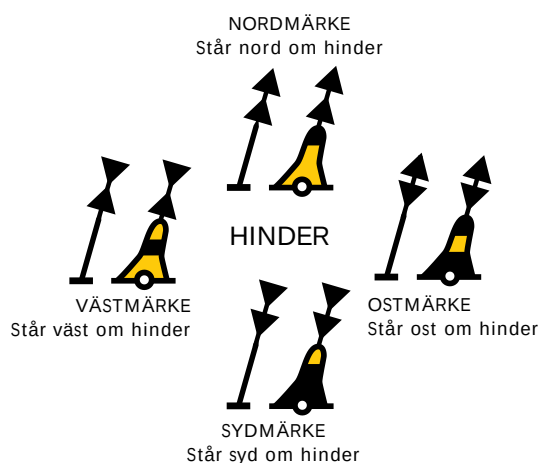
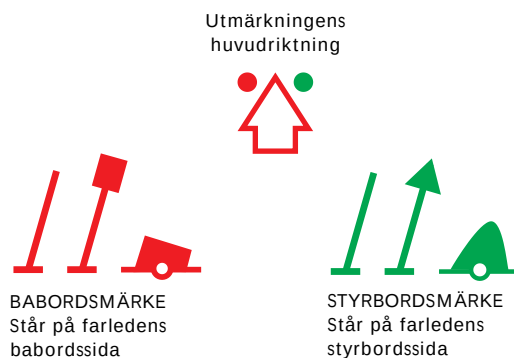
Sjömärkena i rött (babordsmärken) och grönt (styrbordsmärken) begränsar en farled åt sidorna. Minnesregeln är att så länge man går mot hamn eller efter en tänkt kustled från Strömstad till Haparanda ska man ha röda märken om babord och gröna om styrbord. En pil markerar utmärkningens huvudriktning i sjökortet.

Kardinalmärken, väderstrecksmärken

Kardinalmärken är namnet på de sjömärken som varnar för grund utanför farlederna. De är alla målade i svart och gult och har olika topptecken. Systemet med topptecken ser du här intill.

Punktmärken

Punktmärken är målade i röda och svarta fält med dubbla svarta klot som topptecken. De placeras mitt på eller tätt intill en grundtopp och kan passeras på bågse sidorna.

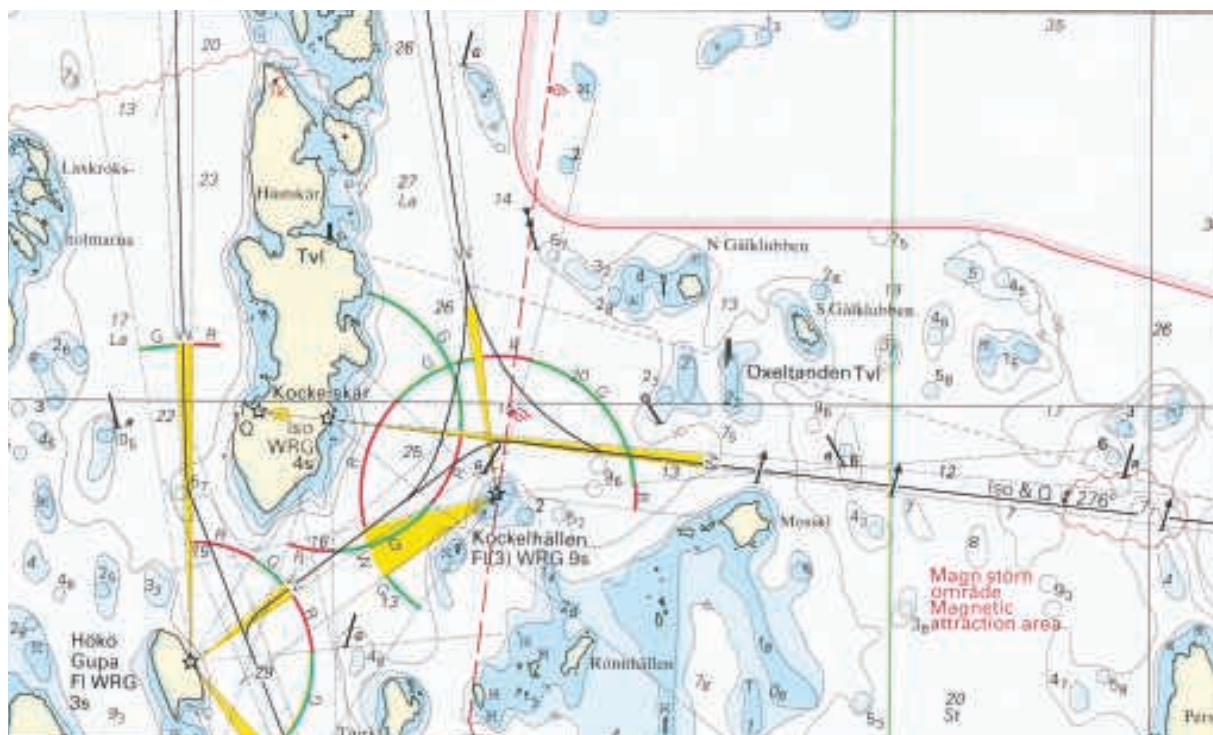
Sjökortet

Ett aktuellt sjökort hör till den obligatoriska utrustningen vid färder på mindre kända vatten. Att översätta sjökortet till verkligheten och tvärt om kräver träning och kunskap.

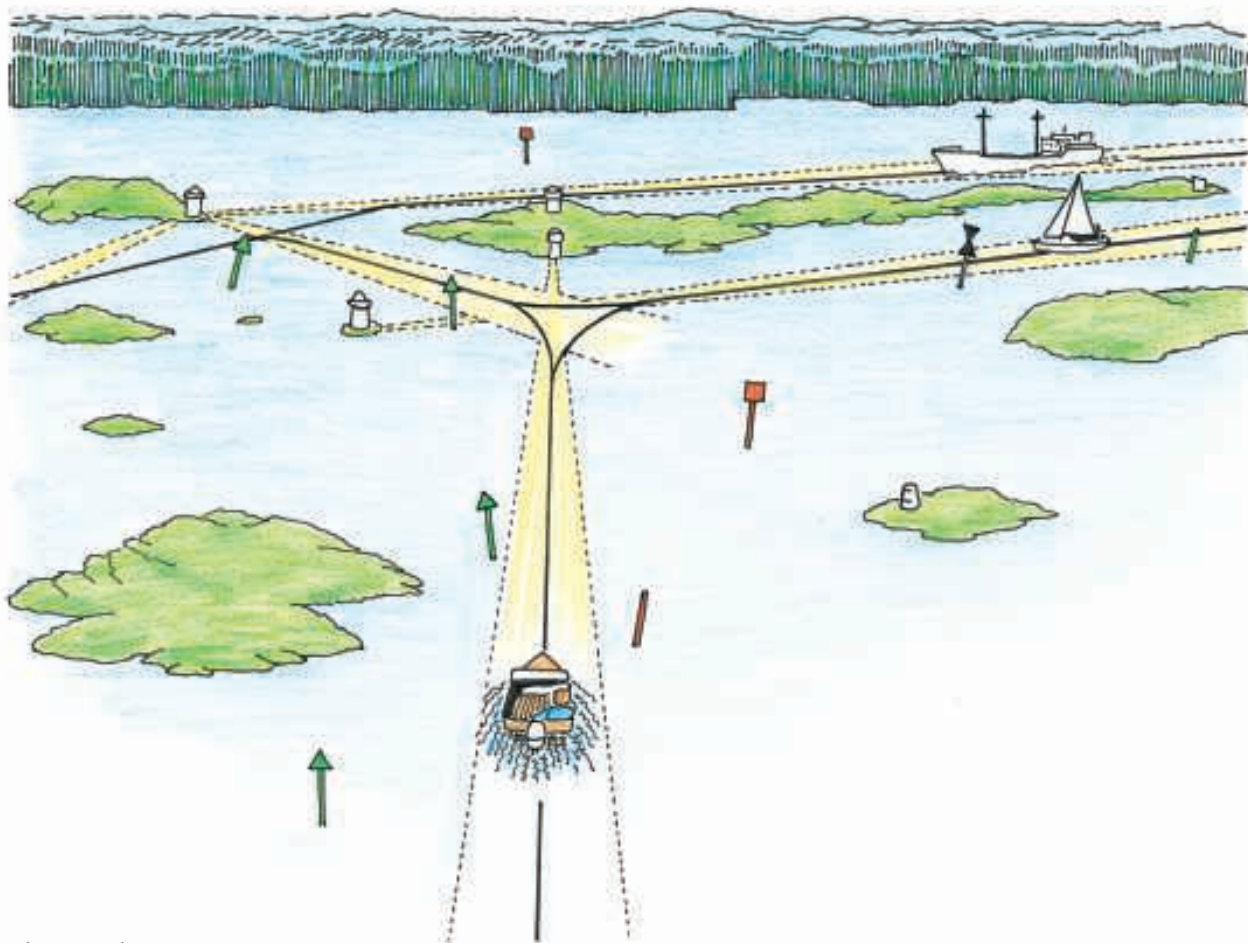
De tre bilderna på det här uppslaget föreställer samma skärgårdsavsnitt sett från olika utgångspunkter. Allt ser klart och överskådligt ut på sjökortet och vore du en fågel och kunde se skärgårdsavsnittet från en punkt rakt ovanför din båt, skulle du få en över-

blick ungefär som på bilden här bredvid. Här har vi också kopierat in fyrsektorerna, farledslinjerna och enslinjen.

Men i verkligheten blir det helt annorlunda och inte alls så enkelt. Öar och landområden flyter ihop och vissa sjömärken är skymda. Det är svårt för den ovane att avgöra läget. Det gäller att följa med i sjökortet och hålla ordning på prickarna när man navigerar i dagsljus eller på fyrarna i mörker.

Så här ser det ut i sjökortet.

Så här ser fågeln det...

... och så här ser du det.

Väjningsregler

Väjningsreglerna är bland det viktigaste du måste kunna på sjön. Det här är kunskaper som måste sitta i ryggmärgen så att du handlar automatiskt vid varje form av kollisionsrisk.

Väjningsreglerna kräver ett gott omdöme och hänsyn till t ex större fartyg.

Det finns även regler för hur man ska uppträda i trånga farleder.

Segelbåt möter segelbåt

Om båtar har vinden in på olika sidor, skall den båt som har vinden in på babords sida, hålla undan för den andra.

Motorbåt möter motorbåt

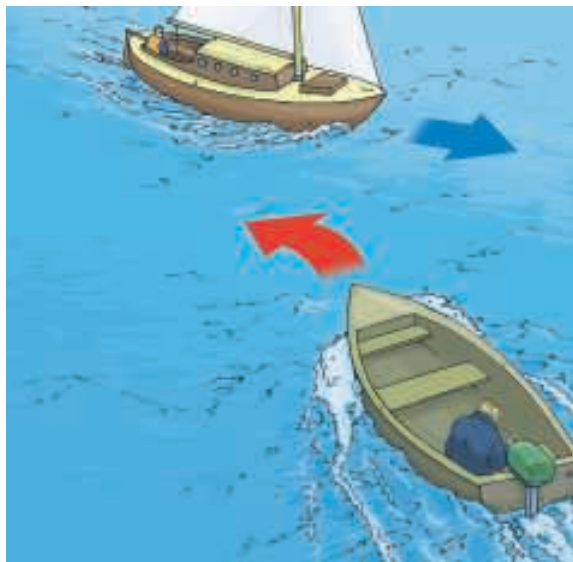
När två motordrivna båtars kurs skär varandra, skall den båt som har den andra på sin egen styrbordssida, hålla undan för den andra båten.

Om båtar möts stäv mot stäv skall båda gira styrbord.

Om båtar har vinden in på samma sida, skall den båt som är i lovart hålla undan för den, som är i lä.

Motorbåt möter segelbåt

Motorbåt skall alltid väja för segelbåt.

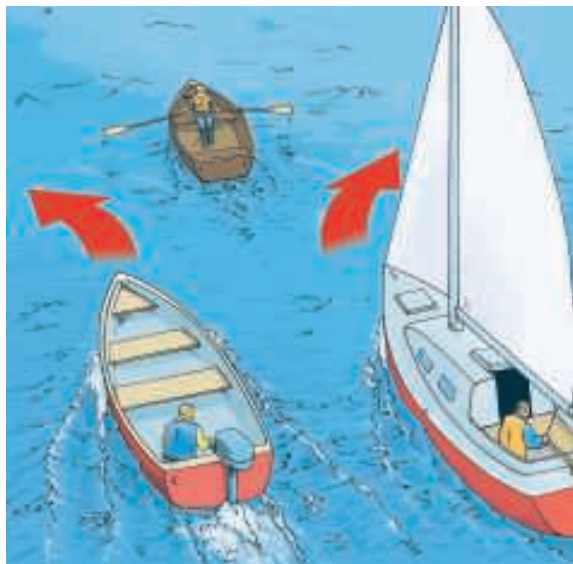
Upphinnande m.m.

Varje båt som upphinner en annan båt skall hålla undan för den som upphinns.

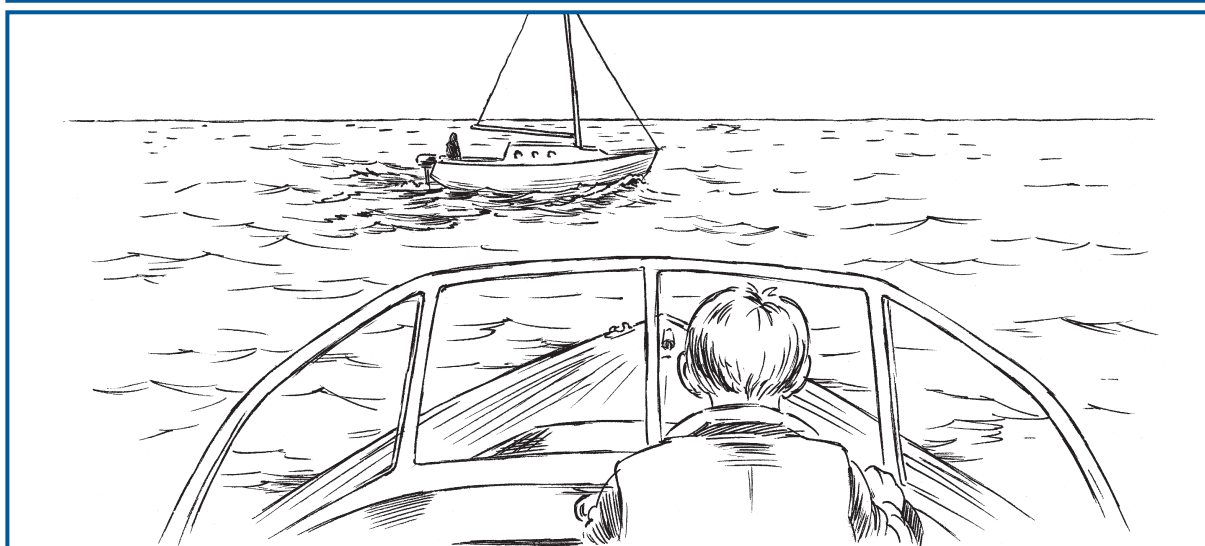
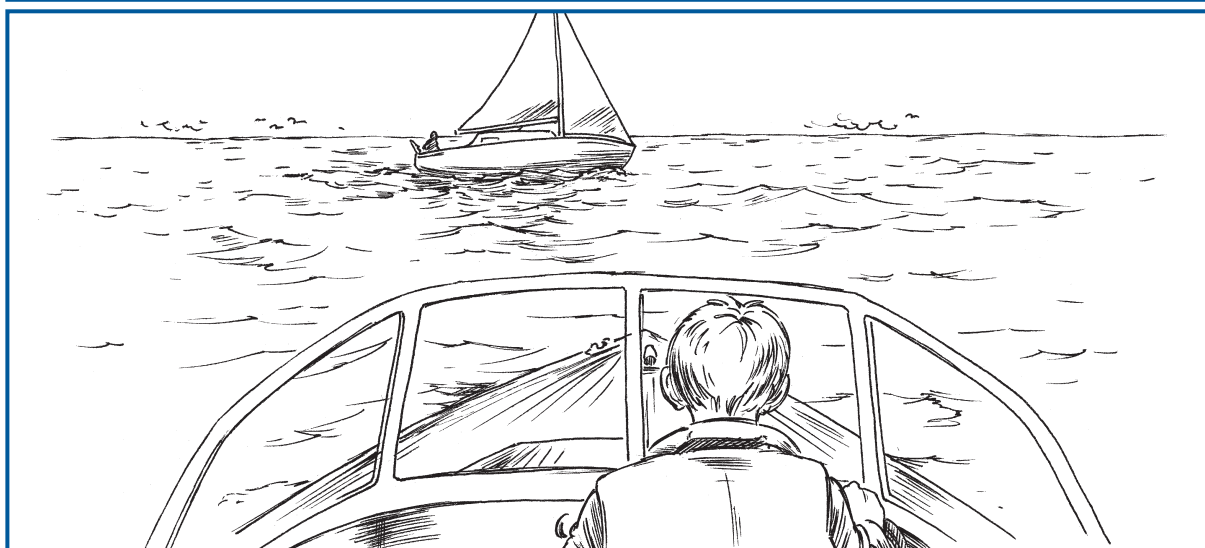
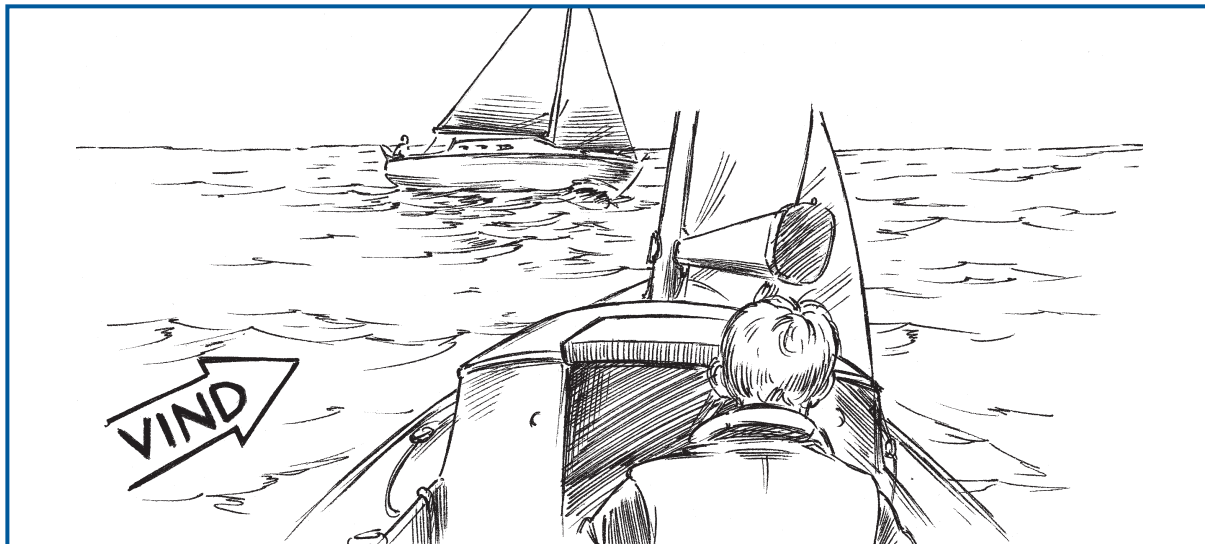

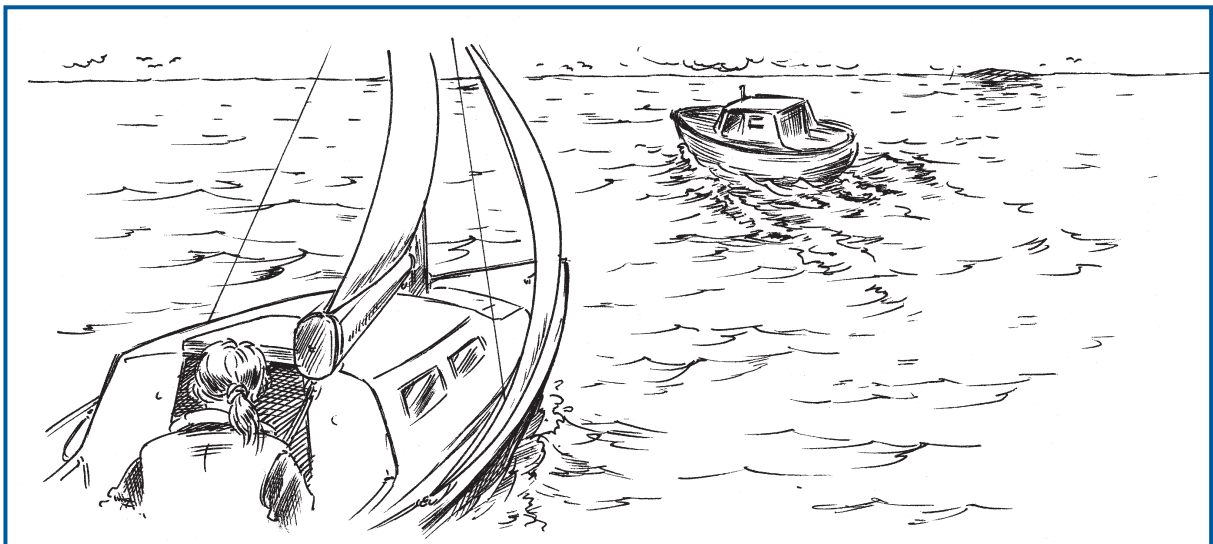
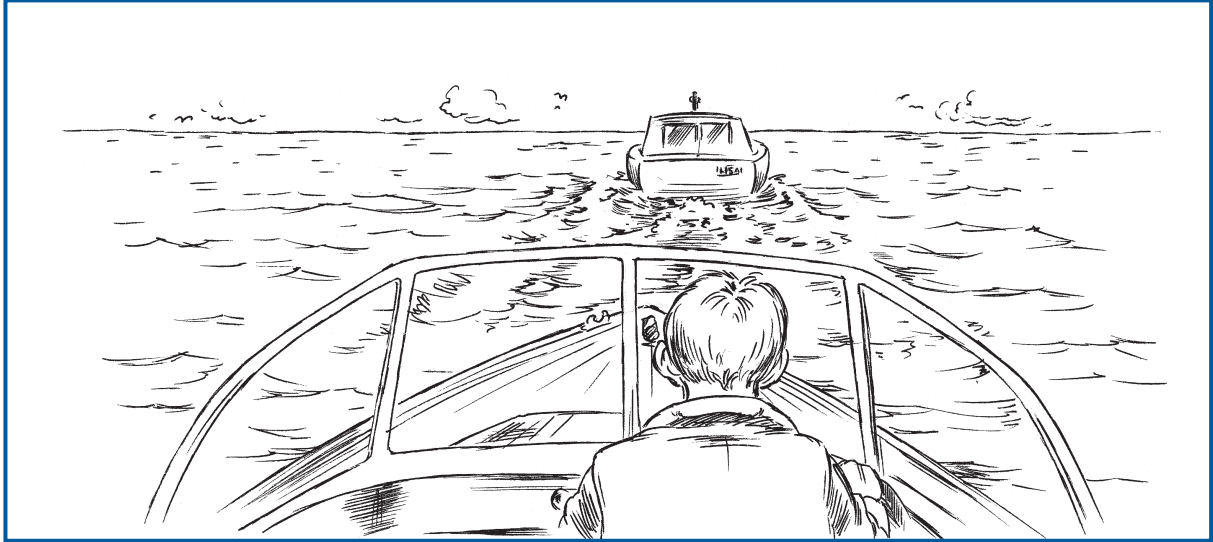
Segelbåt som går för både motor och segel, skall följa reglerna för motorbåt.

Både motor- och segelbåt skall hålla undan för: ej manöverfärdigt fartyg, fartyg med begränsad manöverförmåga och fartyg sysselsatt med fiske.

Rita pilar hur du ska köra

ordlista

Termer du ska känna till

Ankare. En tyngd som sänks till botten för att båten ska ligga still. Det finns flera olika sorters ankare, olika tunga, för olika båtar. Man säger "kasta ankar" och "ankra upp".

Babord. Båtens vänstra sida när du står vänd mot fören.

Bärga. Gör man då man hjälper en annan båt som fått motorstopp eller kommit i sjönöd.

Centerbord. Justerbar köl, ofta nedstucken låda i botten.

Cirrusmoln. Ett fjädermoln eller slöjmoln som kan visa tecken på sämre väder eller en varmfront.

Cumulusmoln. Ett stackmoln som ibland växer till höga torn, sk bymoln. Kan betyda att åska är på väg.

Dikt roder. Fullt roderutslag åt endera sidan.

Distans. Kallas avstånden till sjöss. En nautisk mil (M) är 1.852 meter och kan även kallas distansminut.

Dragg. Ett litet ankare. Draggar gör man då ankaret har släppt och båten börjar driva iväg.

Dykflagga (A). Dykflaggan innebär att dykare finns i vattnet. Visa hänsyn!

Ekolod. Ett instrument som mäter vattendjupet.

Fall. Lina som man hissar segel eller flagga med.

Falla av. Gira undan från vinden.

Fender. Ett skydd av plast eller gummi som man hänger på båten för att den inte ska bli skadad.

Fock. Ett försegel. En fock som når bakom masten kallas genua.

Fribord. Båtens sida ovanför vattenlinjen.

För högt i vind. Försök att segla alltför mycket mot vindriktningen.

Förtöja. Att "göra fast" en båt på ett säkert sätt. Olika förhållanden gör att vad som är en bra förtöjning på en plats kanske inte duger på en annan. En gammal sjömansregel lyder: förtöj alltid för storm.

Gast. En besättningsmedlem som hjälper till ombord.

Gira. Att svänga undan med båten.

Grund. Betyder litet vattendjup. Grund kan vara berg, sten, lera, sand, dy m m som ligger under vatten. För att inte gå på grund måste man lära sig läsa sjökort.

Halv vind. Vindriktningen i rät vinkel – tvärs – mot båten.

Halvslag. En användbar knop. Man kan göra både enkelt och dubbelt halvslag.

Hala. Att ta ner t ex segel eller flagg. Motsatsen är dra eller hissa.

Hålla höjd. Segla på hög kurs mot vinden.

Höjd. Vinkel mot vinden.

Inombordare. En motor som är fast monterad i båten kallas för inombordare. En motor som är fastsatt utanpå båten kallas utombordare.

Jolle. En mindre båt, typ roddbåt, som kan släpas efter båten eller surras fast på däck. Jolle kan också kallas dinge eller lillbåt. En del jollar kan även seglas eller har aktersnurra.

Knap. T-format trä- eller järnstycke som man lägger fast skot eller fall på.

Knop. Farten på sjön mäts i knop. En knop är en nautisk mil per timme.

Knop kan också vara särskilda knutar ombord.

Kurs. Den färdriktning båten har.

Köl. Båtens botten.

Lovartssida. Seglets vindsida, mot vilken vinden blåser/trycker.

Länsar. Gör man då man seglar med vinden rakt eller nästan rakt akterifrån (bakifrån).

Länsar gör man också när man öser eller pumpar vatten ur båten.

Läsida. Seglets sida vänd från vinden.

Lovart. Från den sidan vinden kommer ifrån. Sidan mot vinden.

Loggbok. Den dagbok man skriver i då man är ombord. I loggboken skriver man om väder, vind och vad som hänt under färden.

Lanternor. Ljus som man måste ha tända under mörker, dvs från solnedgång till soluppgång. Olika regler finns för olika båtar.

Låring. Sidorna på aktern. Aktern är baktill på båten.

Mast. Finns på både segelbåtar och motorseglare. Den kan vara av trä eller lättmetall, ihålig eller massiv. Masten måste finnas för att man ska kunna rigga.

Navigera. Att söka rätt kurs och hålla reda på var man befinner sig. Det gör man med hjälp av sjökort, kompass, klocka och kunskap om sjöreglerna.

Ombord. Säger man om allt som befinner sig i och på båten.

Position. Den plats på sjön där båten befinner sig. Positionen måste man veta för att kunna navigera.

Pålstek. En knop som man använder när man förtöjer sin båt.

Rank. Säger man när båten är ostadig.

Reling. Kanten mellan båtens sida och däck.

Rigg. Ett gemensamt namn för mast, vant, stag, spridare och alla delar som behövs för att sätta segel.

Rorkult. Pinnen eller tvärslån som man vrider rodret med.

Sjökort. En karta för sjöbruk som visar vattendjup, utprickning m m.

Skota hem. Dra i skotet.

Slacka. Släppa efter skotet.

Styra upp. Svänga mot vindriktningen.

Tappa höjd. Komma från kursen.

Tågvirke. Alla rep, tampar, snören och tåtar.

Underlik. Den nedersta kanten på ett segel. Om seglet är fastsatt på bommen kan den understa kanten också kallas bomlik. De övriga kanterna kallas förlik/mastlik och akterlik.

Vattenlinje. Den linje på båten dit vattnet når när båten ligger stilla.

Vindhastighet. Mäts oftast i meter per sekund, m/s (sekundmeter). Räknas från 0 (stiltje) till orkan (över 33 m/s).

Vindöga. Vindriktningen.

Äntra. Detsamma som att gå ombord via en lejdare (stege) längs sidan på större båtar.

Ända. Kallas den yttersta delen av en tamp, lina, rep eller tågvirke.

VHF. Står för Very High Frequency. VHF är det tryggaste radiokommunikationshjälpmedlet ombord på en båt.

Sjöräddning

Sjöräddningens syfte är att rädda människoliv till sjöss. Arbetsfältet är havet kring våra kuster, såväl inom- som utomskärs, samt Väner, Vättern och Mälaren. Sjöräddningen

utförs i samarbete mellan statliga, kommunala och enskilda organ.

Sjöräddningen ställer alltid upp. Om du råkar i sjönöd kan du lita på sjöräddningen, men du måste kunna göra dig sedd och hörd.

Dessutom måste du känna till att alla på sjön – oavsett båtens storlek och typ – enligt sjölagen är skyldiga att hjälpa nödställda.

Nödsituation

Råkar du i en nödsituation till sjöss, finns tre säkerhetsreserver som du bör försöka nyttja i följande ordning:

- egen utrustning
- båtar i närheten
- den organiserade sjöräddningstjänsten

Du kan alltid öka säkerheten genom att använda VHF-radio för att få information om väderutsikter eller navigationsvarningar. Radion kan också användas för att lugna anhöriga och därmed förhindra larm till sjöräddningscentralerna.

Larma sjöräddningen

Sjöräddningen larmas genom att :

- Ropa MAYDAY, MAYDAY, MAYDAY på VHF-kanal 16 (MAYDAY uttalas mejdej och betyder "hjälp mig").
- Använd optiska signalmedel, t ex nödraketer, handbloss eller röksignaler. Saknas sådana kan du försöka med något brinnande föremål.
- Upprepade gånger höja och sänka armarna över huvudet.

- Med ljud eller ljus sända tre korta, tre långa, tre korta signaler – SOS.
- I övrigt använda vilka hjälpmedel som helst för att göra nödsituationen känd.

Här får du några bra tips från sjöräddningen

- Lyssna på väderrapporterna. Meddela färdplan till anhöriga vid längre sjöturer, särskilt över öppet hav.
- Meddela dem som kan bli oroliga, eller underrätta sjöräddningscentralen om du blir väsentligt förse-nad eller om du ändrar dina färdplaner.
- Se till att de hemmavarande kan ge en bra beskriv-ning av din båt.
- Ring sjöräddningscentralen omedelbart om du fått kännedom om en olycka. Tala om egna åtgärder och möjligheter, samt försök att stanna på platsen som kontaktman tills hjälp anländer.
- Ring sjöräddningscentralen och rådgör med dem om du saknar någon på sjön och är orolig. Ett larm till sjöräddningscentralen medför inte automatiskt att efterspaningar sätts igång. Det sker först efter samråd med anmälnaren.
- Använd alltid 112 som larmnummer. Ring inte till enskilda sjöräddningsorgan, eftersom detta kan förorsaka dubbelarbete.
- Sänd endast upp röda raketer i fall av nöd. Om du sänt upp nödraketer och fått hjälp av någon annan än sjöräddningen, meddela då sjöräddningscentra-len så snabbt du kan.
- Tala om för medpassagerarna vart färden går och visa dem var säkerhetsutrustningen är placerad och hur den används. Detta gäller särskilt brandsläcka-re, VHF-radio, räddningsvästar, frälsarkrans, kast-lina samt eventuell livflotte.

Nödsignaler och larm

Radio och telefon

Ett kommunikationssystem i båten fungerar som en "livlina till land" och kan visa sig ovärderligt om du råkar ut för ett haveri eller om någon ombord blir sjuk. VHF är det bästa alternativet, det enda sättet att snabbt och alltid kunna begära assistans.

VHF-radio

VHF-radion är det tryggaste alternativet och du kan när som helst komma i kontakt med en sjöräddningscentral på den sk nöd- och anropskanalen 16.

Ett nödanrop på kanal 16 uppfattas också av båtar och fartyg i närheten som vid behov kan assistera. Med VHF-telefon kan du samtala med andra fritidsbåtar utrustade med VHF-telefon och du kan samtala med samtliga sjöräddningsenheter.

Nödanrop på VHF

Det finns särskilda regler för hur ett nödanrop på VHF-telefon ska göras. Det viktigaste i ett nödanrop är att tala om vem man är, vad båten heter och framför allt var man befinner sig. Positionen måste alltid anges i ett nödmeddelande.

Mobiltelefoner

Råkar du i nöd och behöver hjälp, slår du 112 och begär "sjöräddning". Mobiltelefoner är små och deras batterikapacitet är låg. Vid kyla och blåst minskar kapaciteten väsentligt. Du behöver därför alltid ett fulladdat batteri med dig i reserv.

Mobiltelefonsystemet fungerar bra i skärgården, men längre ut till havs är kontakten mera osäker. Du kan inte räkna med samma täckning som för VHF-radion.

Djuren kring våra kuster

Fåglar

Skärgården är en nödvändig miljö för många av våra fåglar. Det är därför som skärgården, framför allt under fåglarnas häckningstid, är mycket känslig för störningar och kräver stor hänsyn av besökaren.

Särskilda fågelskyddsområden har inrättats vid de viktigaste häckningsplatserna. Under viss tid är det förbjudet att lägga till vid eller gå iland på de fredade öarna. Ofta är det inte heller tillåtet att färdas eller uppehålla sig alltför nära dessa öar.

Säl

Sälarna är mycket känsliga för buller och hastiga rörelser. En båtmotor kan skrämma en säl i vattnet på flera kilometers avstånd, och det kan ta timmar innan den vågar sig upp på land igen.

Sälarna som är skadade av de olika miljögifterna har lättare att bli stressade, vilket ytterligare försvagar deras situation.

Flera salskyddsområden har inrättats. Det är förbjudet att gå iland på dessa områden.

Fiskar

Fisket har på många håll blivit sämre under de senaste åren. Den största orsaken är utan tvekan de olika miljögifterna som släpps ut i havet. Om du ska fiska, tag reda på och följ gällande bestämmelser.

Fritidsfiske är tillåtet längs västkusten och sydkusten till Sölvesborg samt efter hela norrlandskusten. Vidare är det fritt att fiska nästan överallt kring Öland och Gotland.

Ormar

Det är ganska gott om orm vid våra kuster och sjöar. Det är ett nyttigt djur som håller efter sorkar och möss. Lämna ormarna ifred, och var speciellt försiktig när du kliver på soliga klippor.

Vid ormbett:

- Ta det lugnt. Det är ytterst sällan ett ormbett är en allvarlig risk.
- Vila och drick rikligt. Uppträder inga andra symptom än svullnad omkring bittet inom en timme, behövs inga ytterligare åtgärder vidtagas.
- Skär aldrig i såret.
- Vid kräkningar, kallsvett och yrsel gäller det att komma till läkare. Försök även att hålla den bitna kroppsdelen i vila.

Vår känsliga miljö

Vår långa kust och våra skärgårdar är en unik miljö som vi alla måste värna om. Tack vare vår allemansrätt har vi möjlighet att fritt vistas i en fantastisk natur. Men allt har ett pris, skärgården är känslig och ett alltmer ökat båtliv skapar förslitning och nedskräpning samt störningar på djur- och växtliv.

En enkel regel är att lämna naturen lika ren som du själv vill finna den. Soporna tar du med dig hem eller lämnar i de sopmajor som finns uppställda, du eldar aldrig på en berghäll och hunden är alltid kopplad. En hund kan ställa till med förödande skador om den släpps lös på en holme eller ett skär.

I sjökortet är fågel- och sälskyddsområden utmärkta. Du är enligt lag skyldig att respektera dessa anvisningar.

Hjälp till att värna om allemansrätten. Visa hänsyn – följ dessa regler.

- Värna om djur- och fågelliv. Var extra försiktig under vår och försommar.
- Bryt inte grenar från växande träd och buskar.
- Respektera andra människors anspråk på ostördhet och avkoppling.
- Elda inte om det finns risk för brand eller skada på berghällar, mark eller växtlighet.
- Ta med dina sopor hem om sopmaja saknas. Släng inget avfall i vattnet.
- Använd i första hand iordningställda toaletter. Gräv i annat fall ned latrinet ordentligt.
- Hunden måste var kopplad mellan 1 mars-20 augusti.
- Åk inte vattenskidor i närheten av badplatser eller andra båtar.
- Rapportera om oljeutsläpp, drivtimmer eller andra risker för miljö och sjöfart.

att slå e

Knopar

Det finns hundratals knopar och stekar men dom viktigaste är dom som visas här. Du som är ute på sjön bör kunna slå de här knoparna automatiskt utan att behöva tänka efter hur du gör. Träna mycket och ofta så kan du snart göra det även om det är mörkt.

Beläggningsknopar

Exempel på beläggningsknopar är:

- Pålstek
- Dubbelt halvslag
- Dubbelt halvslag om egen part

Stoppknopar

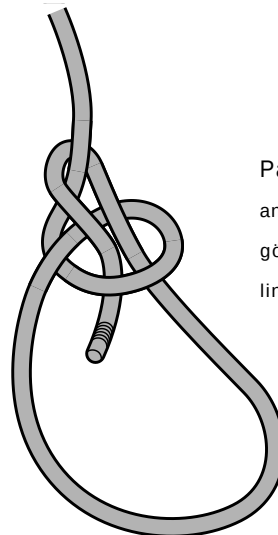
Stoppknopar använder du när du t ex ska hindra en tamp att gå genom ett block. Exempel på stoppknopar är:

- Överhandsknop
- Dubbel överhandsknop
- Överhandsknop i åtta

Skarvknopar

Exempel på skarvknopar är:

- Råbandsknop
- Skotstek
- Dubbel skotstek

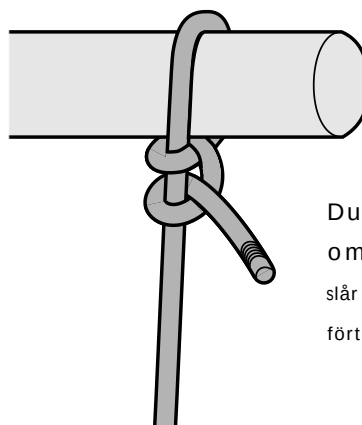
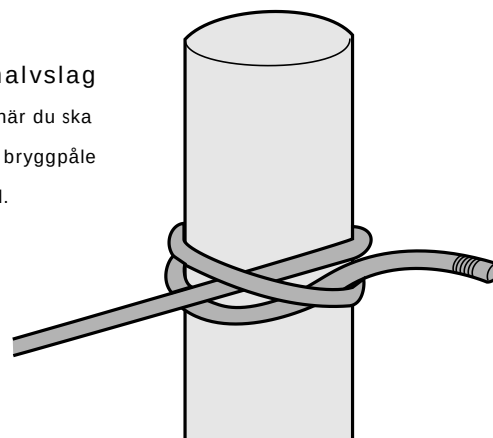

Pålstek

använder du när du ska göra en ögla i änden på linan.

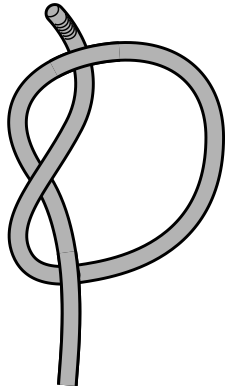
Dubbelt halvslag

använder du när du ska göra fast i en bryggpåle eller i ett träd.

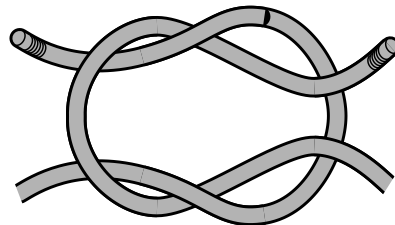

Dubbelt halvslag om egen part
slår du t ex när du ska förtöja i ring.

en knop

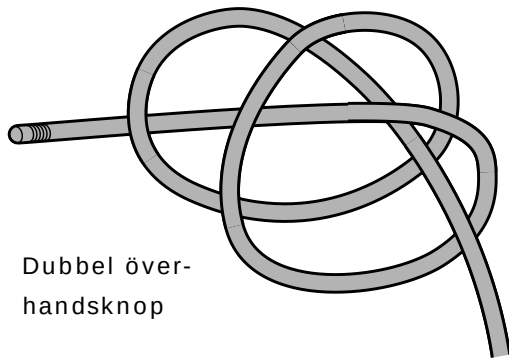

Överhands-
knop

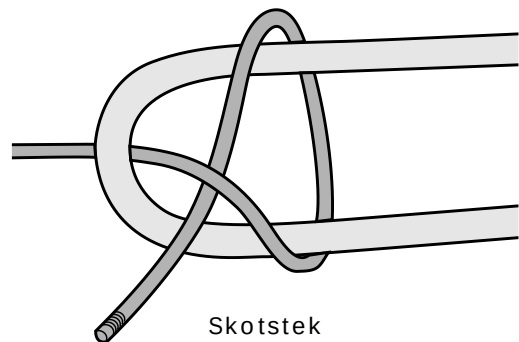

Råbandsknop

använder du när du ska knyta ihop två
linor som är lika tjocka.

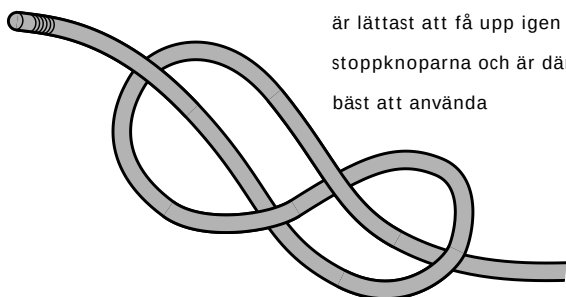

Dubbel över-
handsknop

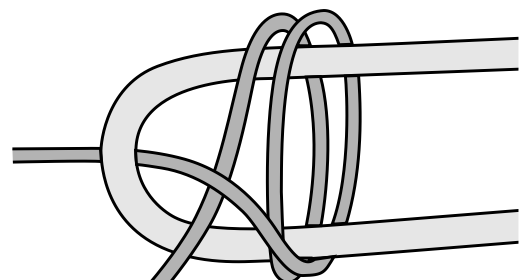

Skotstek

använder du när du ska knyta
ihop två linor med olika tjocklek.

Överhandsknop i åtta
är lättast att få upp igen av
stoppknopen och är därför
bäst att använda

Dubbelt skotstek

SJÖFARTSVERKET
Sjösäkerhetsrådet

601 78 NORRKÖPING
TEL 011-19 10 00